

57. Köprülü Mehmet Paşa sadrazamlığa çeşitli şartlar karşılığında getirildi.

Bu şartlar;

- Saray, devlet işine karışmayacak.
- Devlet memurluklarına istediği kişiyi atayacak.
- Hakkında şikayet olursa savunması alınmadan yargılanmayacak.

Buna göre;

- I. yapacağı islahatlara ortam hazırlama,
- II. saltanatı eline geçirme,
- III. yönetim tarzını değiştirme

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

58. Osmanlı Devleti Yükselme Devri'nden itibaren İran'la bir çok savaşlar yapmış, Duraklama Devri'nde savaşlar devam etmiş, Gerileme Devri'nde 1746 II. Kasrı Şirin Antlaşması'yla savaşlar son bulmuştur.

Osmanlı Devleti'nin İran'la yaptığı savaşlara bakıldığında savaşların temel sebebi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İran'ın batısında güçlü bir devlet istememesi
- B) Osmanlı Devleti'nin, doğusunda güçlü bir Müslüman devleti istememesi
- C) İran'ın Anadolu topraklarını ele geçirmek istemesi
- D) Osmanlı Devleti'nin ham madde kaynağına ihtiyaç duyması
- E) İki devlet arasındaki mezhepsel farklılık ve anlayışlar

59. Osmanlı Devleti'nde Lale Devri'nde,
- İlk özel matbaa kurulmuştur.
 - Sivil mimari gelişmiştir.
 - İlk çiçek aşısı yapılmıştır.
 - İlk defa dışarıya geçici elçiler gönderilmiştir.

Lale Devri'nde gerçekleşen yukarıdaki gelişmelere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sağlık alanında gelişmeler olmuştur.
- B) Yeni farklı binalar yapılmıştır.
- C) Avrupa'nın üstünlüğü görülmeye başlanmıştır.
- D) Yönetimde önemli değişimler olmuştur.
- E) Kitaplar ve yayınlara ulaşmak kolaylaşmıştır.

60. Osmanlı Devleti, Yükselme Devri'nden başlayarak bir çok devlete kapitülasyonlar vermiştir.

Bu kapitülasyonlarla Osmanlı Devleti aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

- A) Haçlı birliğini parçalamak
- B) Avrupa devletleriyle gümrük birliğini kurmak
- C) Akdeniz ticaretini canlandırmak
- D) İhtiyacı olan ürünlere ulaşmak
- E) Akdeniz egemenliğini elinde tutmak

61. XVIII. yüzyılda Rusya ile yapılan 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'yla ilgili,

- Rusya, Osmanlıdaki Ortodoksların koruyuculuğunu elde etmiştir.
- Rusya, İstanbul'da elçilik ve istediği yerde konsolosluk açabilecektir.

maddelere bakılarak çıkarılacak en önemli sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki savaşlar sona ermiştir.
- B) Rusya ekonomisi, bölgenin en büyük gücü olmuştur.
- C) Rusya, Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışma fırsatı elde etmiştir.
- D) Osmanlı Devleti'nin mutlak egemenliği sona ermiştir.
- E) Osmanlı Devleti Avrupa'yı örnek alarak islahatlar yapmaya başlamıştır.

62. Genç Osman Hotin Seferi'nde yeniçerilerin disiplinsiz ve kuralsızlıklarını görmüş, İstanbul'a gelince bu ocağı kaldırmak istemiş ancak bunun duyulması üzerine yeniçeriler tarafından öldürülmüştür.

Yukarıdaki açıklamaya bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yeniçeri ocağı yönetimi ele geçirmiştir.
- B) Devletin sosyal düzeni bozulmuştur.
- C) Sarayın askerler üzerindeki otoritesi artmıştır.
- D) Padişahların otoritesi zayıflamıştır.
- E) Kapıkulu ocakları yeniden yapılandırılmıştır.

150. Osmanlı Devleti Rumeli'de fethettiği bölgelere Anadolu'dan öncelikle göçebe Türkmenleri getirerek yerleştirmiştir. Bu uygulamaya iskân denir. Iskâna tabi tutulan Türkmenler, Rumeli'ye dillerini ve kültürlerini de getirmiştir. Bu Türkmenler yeni isimler altında yeni köyler ve yerleşim birimleri kurmuşlardır. Bu yönü ile Osmanlı fetihlerinin macera ya da yağma hareketi değil kesin bir yerleşme ve yer tutma gayesi taşıdığı açıktır. İskân bölgelerinde boş topraklar Türkmenlere dağıtılmış ve işlenmeye başlanmıştır. Rumeli ve Balkanlara iskân edilen Türkmenler, zamanla buralarda han, hamam, köprü, medrese, zaviye, imaret, tekke, cami ve mescit gibi Türk İslam eserleri inşa etmişlerdir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin İskân Siyaseti'nin sonuçlarından biri olduğu söylenemez?

- A) Fethedilen bölgelerde kalıcı olunması sağlanmıştır.
- B) Rumeli ve Balkanlarda Türk kültürü yayılmıştır.
- C) Göçebe Türkmenler için yurt bulunmuştur.
- D) Rumeli ve Balkanlar bayındır hâle getirilmiştir.
- E) Rumeli ve Balkanlarda yaşayan yerel halk Türkleştirilmiştir.

151. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'un fethinden sonra Bizanslı din adamı Gennadios'u Rum Ortodoks Patriği olarak tayin etmiş ve verdiği bir fermanla Ortodoksların haklarını güvence altına almıştır.

Fatih Sultan Mehmet'in bu politikasıyla ilgili;

- I. farklı inançlara karşı hoşgörüyle yaklaştığı,
- II. haçlı birliği düşüncesinin engellenmeye çalışıldığı,
- III. İstanbul'da etnik ve dini birliğin sağlanmak istendiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

152. Rusya XIX. yüzyılda Panslavizm politikası ile büyük çoğunluğu Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarında yaşayan Ortodoks ve Slav toplulukları kışkırtmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde görülen aşağıdaki gelişmelerden hangisinde Rusya'nın bu politikasının etkili olduğu söylenebilir?

- A) Sırp İsyanı
- B) Mehmet Ali Paşa İsyanı
- C) 31 Mart Ayaklanması
- D) Kabakçı Mustafa isyanı
- E) Sinop Baskını

153. II. Mahmut, Mehmet Ali Paşa ile baş edemeyeceğini anlayınca İngiltere ve Fransa'dan yardım istemiştir. İngiltere ve Fransa başlangıçta Osmanlı'nın bu sorununa kayıtsız kalsalar da Osmanlı Devleti'nin Rusya'ya yakınlaşmasını istemedikleri için arabuluculuk yaparak Osmanlı Devleti ile Mehmet Ali Paşa arasında Kütahya Antlaşması'nı imzalamasını sağlamışlardır. II. Mahmut, Kütahya Antlaşması'na rağmen Mehmet Ali Paşa'nın tekrar isyan etmesi olasılığına karşı İngiltere ve Fransa'ya güvenmediğinden Rusya ile ittifak yaparak Hünkar İskelesi Antlaşması'nı imzalamıştır.

Bu bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

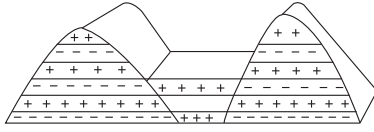
- A) Osmanlı Devleti'nin denge siyaseti izlediği
- B) İngiltere ve Fransa'nın çıkarlarının Rusya ile ters düştüğü
- C) Mehmet Ali Paşa isyanının dış soruna dönüştüğü
- D) Osmanlı Devleti'nin Avrupa siyasetine yön verdiği
- E) Osmanlı Devleti'nin siyaseten güçsüz olduğu

154. Kapıkulu Ocağı ilk kurulduğu dönemde asker ihtiyacını savaşlardan alınan esirlerden karşılamış ancak fetih hareketlerinin ve sınırların genişlemesi ile daha fazla askere ihtiyaç olduğundan bu uygulama yetersiz kalmıştır. Özellikle Ankara Savaşı'ndan sonra iç karışıklıklar ve fetihlerin durması sonucu esir elde edilememesi üzerine, daha önce Türk-İslam devletlerinde tatbik edilmemiş bir usulle Hristiyan çocukların ailelerinden alınması kararlaştırılmış, bunun için bir devşirme kanunu çıkarılmıştır. Buna göre lüzum ve ihtiyaca göre üç beş senede, bazen de daha uzun bir müddette Hristiyanlardan sekiz ile yirmi yaş arasındaki Kapıkulu Ocakları'nda eğitilmek üzere toplanmıştır.

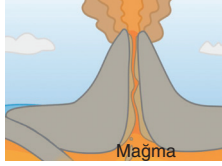
Bu metne göre devşirme sistemi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Tatbikin kolay ve düzenli olması için birtakım tedbirler alınmıştır.
- B) Ortaya çıkmasında askeri başarısızlıklar etkili olmuştur.
- C) Uygulanmasında gayr-ı müslim tebaadan yararlanılmıştır.
- D) Devletin kurulması ile başlayan bir uygulamadır.
- E) Devletin askeri gücünü artırmıştır.

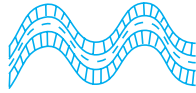
177. Aşağıdaki şekillerde Türkiye'deki dağ oluşumları gösterilmiştir.

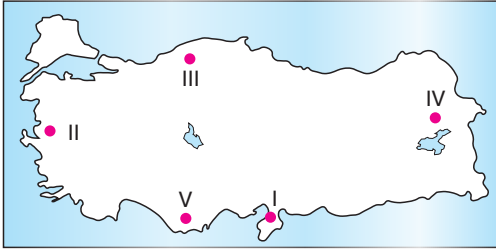
Şekil 1

Şekil 2

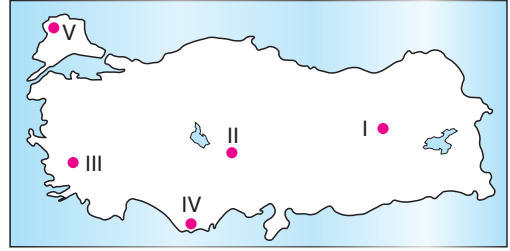
Şekil 3

Yukarıda oluşum şekilleri verilen dağlar ile bunların Türkiye'deki dağılışı göz önüne alınarak haritadaki numaralı yerlerle eşleştirildiğinde hangisi doğru olur?

	Şekil 1	Şekil 2	Şekil 3
A)	I	IV	III
B)	II	I	IV
C)	II	IV	I
D)	III	I	II
E)	IV	II	V

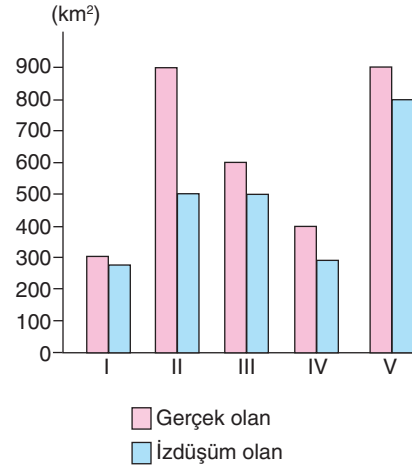
178. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yerler numaralarla gösterilmiştir.

Buna göre numaralarla gösterilen yerlerle ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) III numara ile gösterilen yerde horst ve grabenler yaygındır.
- B) I numaralı merkezde yer şekilleri engebeli olduğundan yol yapım maliyeti yüksektir.
- C) IV numaralı yerde karstik araziler yaygındır.
- D) V numaralı merkezde yer şekilleri sade olduğu için denizel iklim şartları görülür.
- E) II numara ile gösterilen yerde peribacaları bulunur.

179. Aşağıdaki grafikte farklı merkezlerle ait gerçek ve izdüşüm alanları verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen seçeneklerden hangisinde yer şekillerinin diğerlerine göre daha engebeli ve daha sade olduğu merkezler doğru olarak eşleştirilmiştir?

	Daha sade	Daha engebeli
A)	I	II
B)	II	IV
C)	III	V
D)	IV	III
E)	V	I

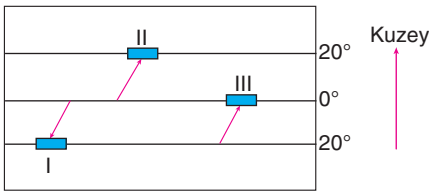

242. Aşağıda sıcaklığı etkileyen bazı unsurlar örnekleri ile birlikte verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisinin yanlış olduğu söylenebilir?

Örnek Olay	Olayın Nedeni
A) Balıkesir’de buğday hasadının Erzurum’dan önce başlaması	Erzurum’un Balıkesir’den daha yüksek olması
B) Antalya’da denizin tuzluluk oranının Sinop’taki denizin tuzluluk oranından fazla olması	Antalya’nın Sinop’a göre daha güney enlemde olması
C) Erciyes Dağı’nda, kalıcı karın alt sınırının yamaçları arasında farklılık göstermesi	Erciyes Dağı’nın yükseltisinin fazla olmasından dolayı zirvelerinde kalıcı kar bulunur.
D) Şanlıurfa’da sıcaklıklar yaz aylarında Antalya’dan daha yüksektir.	Şanlıurfa karasallığının ve güneyden gelen samyeli rüzgârının etkisiyle yaz mevsiminde Antalya’dan daha sıcaktır.
E) İzmir’de kış ayları aynı enlemdaki Afyon’dan daha sıcaktır.	İzmir’de denizel iklim görülürken Afyon’da karasal iklimin etkisi ile kış ayları İzmir’e göre daha soğuk geçer.

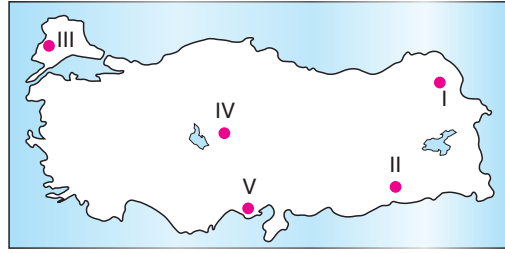
243. Rüzgârlar, geldikleri yöne göre hava sıcaklığına etki ederler.

Buna göre enlem sıcaklık ilişkisi gözönünde bulundurulduğunda şekildedeki ok yönünde esen rüzgârlar numaralı bölgelerin hava sıcaklığını nasıl etkiler?

	I	II	III
A)	Düşürür	Düşürür	Yükseltir
B)	Yükseltir	Yükseltir	Düşürür
C)	Yükseltir	Düşürür	Yükseltir
D)	Düşürür	Yükseltir	Düşürür
E)	Yükseltir	Yükseltir	Yükseltir

244.

Türkiye’de görülen ve verimli toprak türlerinden biri olan çernozyomlar yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen alanlardan hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

245. Yeraltı sularının değişik faktörlere bağlı olarak yer yüzüne çıktığı yere kaynak denir.

Buna göre aşağıda verilen kaynak çeşitlerinden hangisine ülkemizde rastlanmaz?

- A) Fay kaynağı B) Gayzer kaynağı
C) Karstik kaynak D) Artezyen kaynağı
E) Yamaç kaynağı

246. Barajların insan yaşamını kolaylaştırmak veya ekonomiye katkı sağlamak gibi çok geniş bir yelpazeyi kapsayan farklı yapılaş amaçları vardır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi barajların yapılaş amaçlarından biri değildir?

- A) Tarım alanları için sulama suyu sağlamak
B) İnsanların kullanımı için içme suyu elde etmek
C) Sel ve taşkınları önlemek
D) Yeni mesire alanları oluşturmak
E) Elektrik enerjisi üretmek

356. • Onlar gayba inanırlar, namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar.

(Bakara suresi, 3. ayet)

- İman edip iyi işler yapan, namaz kılan ve zekât verenler var ya, onların mükâfatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur, onlar üzüntü de çekmezler.

(Bakara suresi, 277. ayet)

- Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz.

(Bakara suresi, 183. ayet)

- Bir zamanlar İbrahim'e Beytullah'ın yerini hazırlamış ve (ona şöyle demiştik): Bana hiçbir şeyi eş tutma; tavaf edenler, ayakta ibadet edenler, rükû ve secdeye varanlar için evimi temiz tut.

(Hac suresi, 26. ayet)

Bu ayetlerde aşağıdaki ibadetlerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Hac B) Oruç C) Kurban
D) Zekat E) Namaz

357. Her türlü kin ve öfke, zihni tırmalar, beden hastalanmasına yol açar. Araştırmalar, kırıcı bir davranış ya da sözü uzun süre bağışlamayan kişilerin ağır bir psikolojik yük altında ezildiklerini ortaya koymuştur. Affedememek, insanın içinde taşıdığı ağır bir yükür, onu başkalarından uzaklaştırmakla kalmaz, aynı zamanda mutsuz eder. Oysa samimi bir şekilde yapılan af, tam bir şifa yerine geçer. Bağışlayarak psikolojik yükten kurtulmak, ruh sağlığı açısından son derece yararlıdır. Sahte bağışlayıcılık ise, iyileşme sağlamaz, yarayı daha da kötüleştirir.

Bu paragrafta affetmenin hangi boyutuna dikkat çekilmemiştir?

- A) Affetmenin ruhsal rahatlama sağladığı
B) Affetmenin dini bir yükümlülük olduğu
C) İçten yapılan bir affın şifa olacağı
D) Bağışlamayan kişilerin yük altında olduğu
E) Kin ve öfkenin bedeni hastalandırdığı

358. • İnanan ve salih ameller işleyenler, Rablerinin izniyle, ebedi kalacakları ve içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokulacaklardır.

(İbrahim suresi, 23. ayet)

- Şüphesiz, Allah iman edip salih ameller işleyenleri içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacak, orada altından bileziklerle, incilerle süsleneceklerdir.

(Hac suresi, 23. ayet)

- (Fakat) iman edip salih ameller işleyenlere gelince, Rableri onları imanları sebebiyle, hidayete erdirir. Nimetlerle dolu cennetlerde altlarından ırmaklar akar.

(Yunus suresi, 9. ayet)

Bu ayetler birlikte değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisini söyleyebiliriz?

- A) İbadet etmeyenler kesinlikle cennete giremeyeceklerdir.
B) Kur'an-ı Kerim'de "iman" ve "salih amel" birlikte kullanılmıştır.
C) Salih amel işlemeyenlerin imanları kabul edilmez.
D) İbadetler imanın göstergesidir; ibadet yoksa iman da yoktur.
E) Cennet'e girebilmek için iman ettikten sonra imanın gereklerine de dikkat edilmelidir.

359. Bir ibadetin Allah tarafından kabul edilmesi için bazı şartları üzerinde taşıması gerekir.

Aşağıdakilerden hangisi bu şartlar arasında gösterilemez?

- A) İçerisine riya karıştırılmamalıdır.
B) İbadetin ihlasla yapılması gerekir.
C) Yalnızca kimsenin görmediği yerlerde yapılmalıdır.
D) Allah'tan başkasına karşı yapılmamalıdır.
E) Huşu ile yapılmasına özen gösterilmelidir.

440. Felsefe, insanın kişisel etkinliğinin nasıl bir etkinlik olduğunun bilincine varmasını sağlar. Bilinçlenen kişi hem özgür davranma hem de sorumluluk yüklenme gücünü kazanır. Bağlı olduğu toplumsal gruptan bağımsız davranabilecek duruma yükselir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt verilmektedir?

- A) Felsefenin insan yaşamındaki işlevi nedir?
- B) Felsefenin disiplinleri nelerdir?
- C) Felsefenin doğuşunda ve gelişmesinde hangi faktörler etkili olmuştur?
- D) Felsefenin nitelikleri nelerdir?
- E) Felsefede soru sormak neden önemlidir?

441. Felsefe, insan var oluşuna bir tür maya kattığı için, hayatımıza zevk ya da ilham veren bir ögedir. Hayatımız felsefeyle derinlik kazanır, önümüze yeni manzaralar açılır. Kendimiz hakkında zengin bir bilgi edinebiliriz. Hatta, yeni fikirler yabancı ya da tehdit edici olsa bile, kendimizi yeni fikirlere açabiliriz. Böylece cesaretlenip yeni imkanlara doğru yol alabiliriz.

Bu parçada felsefenin hangi işlevi üzerinde durulmaktadır?

- A) Yaşamı anlamlandırma ve yönlendirme
- B) Tutarlı düşünceler üretmeye yardımcı olma
- C) Eleştirel düşünce alışkanlığı kazandırma
- D) Farklı görüşlere eleştirel yaklaşabilme
- E) Demokratik olgunluğa ulaştırma

442. Felsefi tavır kişinin inançlarından, sıkı sıkıya tutunduğu düşünsel dalların sorgulanmasından başlar. İnsanların üzerinde pek de düşünmeden kabul ettiği fikirleri de içine alarak eleştirel bir süzgeçten geçirir. Felsefe ele aldığı tüm fikirler, tavırlar konusunda tereddütlüdür. "Acaba" demekten, içini bununla kemirmekten bir an geri durmaz.

Bu parçaya göre "felsefi tavrın" temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuşkucu olma
- B) Tutarlı davranma
- C) Geçmiş birikimden yararlanma
- D) Otoritelere saygılı olma
- E) Akılcı olma

443. Matematik biliminde Öklit'ten daha ileri olduğumuz, biyolojide Mendel'i çoktan geçtiğimiz söylenebilir. Oysa İlk Çağ'da yaşamış Sokrates'ten daha ileri olduğumuz söylenemez. Belki söylene söylene bugün yararlanılan bilimsel bilgi düzeyinin Sokrates'in bilimsel bilgi düzeyinden daha ileride olduğu söylenebilir.

Bu parçada felsefi bilginin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Akla dayalı bir tutarlılığın bulunması
- B) Refleksif olup kendi kendini sorgulaması
- C) Bilimin verilerinden yararlanması
- D) Birikimin olup ilerlemenin olmaması
- E) Evrensel sonuçlara ulaşılması

444. Filozof olmak için bilgi arayıcısı ya da felsefe tarihindeki sistemlerden ve bilimin sonuçlarından haberi olmak yetmez. Bunun için eleştirel ve yaratıcı zekâyâ da gereksinim vardır. Filozof olmak için düşünce gücüne, yeteneğe ve yaratıcılığa sahip olmak gerekmektedir. Yaratıcılık sürecinden geçmeyen bir düşünce felsefe olamaz.

Bu parçaya göre, felsefe yapabilmek için aşağıdakilerden hangisi gereklidir?

- A) Eleştirebilme yeteneği
- B) Orijinal fikirler üretme yetisi
- C) Refah seviyesinin yüksek olması
- D) Bilimsel yöntemin bilinmesi
- E) Kuşkucu bir tavır

445. Bu evren neden meydana gelmiştir? Evrenin ana maddesi nedir? Evren niçin var olmuştur? Evrenin sonu nedir? Bu ve benzeri sorulara felsefede kesin cevaplar bulmak olanaksızdır. Bu durumla ilgili sorular hakkında insan bilgisinin sınırını irdelemek gerekir; yani insan aklının bu soruların gerekli kıldığı bilgiyi elde edip edemeyeceğini.

Bu parçada felsefi soruların hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Bilimlerle çözümlenebilir olduğu
- B) Gerçeğin arayışında olduğu
- C) Cevaplanmasının güç olduğu
- D) Mutlak yanıtlarının bulunmadığı
- E) Deney sonuçlarına dayandığı